

i Instruktioner

Instruktioner

Tentamen utgår från kurslitteraturen och föreläsningarna.

Kom ihåg att du i dina svar ska visa hur väl du kan det som efterfrågas (och inget annat).

Definiera de begrepp som förekommer i frågan och/eller som du använder i ditt svar. Ge exempel när så efterfrågas, men observera att fler exempel än det som efterfrågas inte ger mer poäng.

Tentamen omfattar totalt 60 poäng och består av flervalsfrågor (1p/fråga) och essäfrågor (se respektive fråga för antalet poäng). Uppgiften bedöms med betygen A-F där mer än 50% av det maximala poängtalet krävs för betyget E (godkänt) eller högre. Betyget F är underkänt och innebär att omskrivning krävs.

Minsta poäng för att nå de olika betygen är:

A: 54

B: 48

C: 42

D: 36

E: 30

F: 0

1 Pragmatisk språkutveckling

Vilket av följande är ett exempel på pragmatisk språkutveckling:

Välj ett alternativ:

- ☐ Ett barn lär sig att inte alla djur bör kallas "vovve"
- ☐ Ett spädbarn känner igen sitt modersmål vid födseln
- ☐ Ett barn förklarar mer bakgrundsinformation om en minecraft karaktär för en förälder än för en kamrat.
- ☐ Ett barn lär sig att konstruera meningar med bisatser

Totalpoäng: 1

2 Minnesstrategier

När vi människor försöker lära oss ny information använder vi oss ofta av strategier som hjälper oss att minnas. Några vanliga strategier är att *upprepa det vi ska lära oss* och att *organisera och kategorisera*. Hur gamla brukar barn vara när de först använder sig av sådana strategier på eget initiativ?

Välj ett alternativ:

- ☐ Omkring femton år
- ☐ Omkring två år
- ☐ Omkring fyra år
- ☐ Omkring sju år

Totalpoäng: 1

3 Mentala representationer

Vad menas med mentala representationer?

Välj ett alternativ:

- ☐ Vissa delar av hjärnan som behövs för långtidsminnet
- ☐ Inre, mentala bilder eller föreställningar om objekt, människor och händelser
- ☐ Låtsaskompisar som ersätter verkliga vänner
- ☐ Vissa delar av hjärnan som behövs för arbetsminnet

Totalpoäng: 1

4 Självkänsla i tonåren

Under tonåren brukar självkänslan...

Välj ett alternativ:

- ☐ Minska
- ☐ Öka hos barn med trygg anknytning men vara oförändrad hos andra
- ☐ Öka
- ☐ Minska hos barn med otrygg anknytning men vara oförändrad hos andra

Totalpoäng: 1

5 Reaktiv aggression

Med reaktiv aggression menar man...

Välj ett alternativ:

- ☐ Aggression där både fysiskt våld och verbala hot används samtidigt
- ☐ Aggression som svar på verkliga hot
- ☐ Aggression som ett svar på verkliga eller upplevda hot
- ☐ Aggression för att uppnå specifika mål (till exempel att få en attraktiv leksak)

Totalpoäng: 1

6 Moralutveckling

Hur skiljer sig Lawrence Kohlbergs och Carol Gilligans teorier om moralutveckling åt?

Välj ett alternativ:

- ☐ Gilligan presenterar en sekventiell modell av moralutveckling, medan Kohlberg framhäver moralens kontinuerliga och icke-stadiemässiga natur.
- ☐ Kohlberg fokuserar på individens utveckling genom olika moraliska stadier, medan Gilligan betonar moralens sammanhang och relationer
- ☐ Kohlberg identifierar skillnader i moralutvecklingen mellan könen, medan Gilligan argumenterar för att det inte finns några könsspecifika skillnader.
- ☐ Gilligan betonar användningen av moraliska regler i samhället, medan Kohlberg fokuserar på individens inre moraliska resonemang.

Totalpoäng: 1

7 Depression under barndomen

Vilket påstående är sant?

Välj ett alternativ:

- ☐ Risken för att drabbas av depression under tonåren och de unga vuxenåren är lika hög hos män och kvinnor
- ☐ Depression är ovanligt före tonåren. Under tonåren ökar risken att drabbas av depression.
- ☐ Att ha gått i förskola före tre års ålder ökar risken för depression
- ☐ Det finns inga bevis för att risken för depression är ärftlig.

Totalpoäng: 1

8 Finmotoriska färdigheter

Följande är exempel på finmotoriska färdigheter

Välj ett alternativ:

- ☐ Springa och hoppa
- ☐ Klippa och bygga torn
- ☐ Skriva och sitta
- ☐ Gå och prata

Totalpoäng: 1

9 Vägledande (auktoritativ) föräldrastil

Antons föräldrar har en vägledande (auktoritativ) föräldrastil eftersom _____

Välj ett alternativ:

- ☐ de låter Anton själv bestämma vad han vill göra
- ☐ de ger Anton tydliga regler och uppmuntrar honom att prata med dem
- ☐ de ger Anton strikta regler att följa och kräver att dessa inte ifrågasätts
- ☐ de uppmuntrar honom att uttrycka sina känslor

Totalpoäng: 1

10 En grupp individer

Vilket av följande är en beteckning för en grupp individer med vissa gemensamma kännetecken/gemensam erfarenhet inom en viss tidsperiod?

Välj ett alternativ:

- ☐ Kontingent
- ☐ Kohort
- ☐ Konvention
- ☐ Valfrändskap

Totalpoäng: 1

11 Ett forskningsresultat

Du läser i tidningen att en grupp forskare har publicerat en studie som baseras på observationer av barn och deras föräldrar i hemmet. I studien rapporterar de att ju mer barn tittade på TV på egen hand, desto fler konflikter hade de med sina syskon (observera att detta är ett hypotetiskt exempel och inte en verklig studie). Vilken metodisk svaghet ser du i studien?

Välj ett alternativ:

- ☐ Forskarna rapporterar en korrelation men inte nödvändigtvis ett kausalt samband
- ☐ Studien är experimentell och inte evidensbaserad
- ☐ Forskarna har identifierat ett kausalt samband men inte vad som förklarar det
- ☐ Studien är kvasiexperimentell och kan inte identifiera samband

Totalpoäng: 1

12 Reaktionen på främling

När en främling plockar upp åtta månader gamla Anton i sitt knä, så börjar Anton att gråta och vrida sig för att komma ner. Vilket vanligt beteende vid den åldern märks hos Anton?

Välj ett alternativ:

- ☐ Barnförvirring
- ☐ Separationsångest
- ☐ Främlingsrädsla
- ☐ Undvikande anknytning

Totalpoäng: 1

13 Kräsen med mat

Vid vilken av dessa åldrar är det vanligast att barn är väldigt selektiva med vad de äter och särskilt undviker mat med viss konsistens ("picky eating")?

Välj ett alternativ:

- ☐ Omkring sju månader
- ☐ Omkring nio år
- ☐ Omkring tre år
- ☐ Omkring tolv år

Totalpoäng: 1

14 Popularitet

Barn i åldern 6-12 år (mellanbarndomen) brukar....

Välj ett alternativ:

- ☐ Ha en uppfattning om vilka som är populärast i klassen
- ☐ Inte bry sig särskilt mycket om vilka som är populära i klassen
- ☐ Nästan aldrig ha samma uppfattning som sina klasskamrater om vilka som är mest populära
- ☐ Tro att de personer de själva tycker bäst om är de som är mest populära

Totalpoäng: 1

15 Piaget och Erikson

Vilket av följande är ett gemensamt drag i Piagets och Eriksons utvecklingsteorier?

Välj ett alternativ:

- ☐ Att utvecklingen framför allt drivs av biologiska förändringar inom individen
- ☐ Att utvecklingen framför allt drivs av miljön
- ☐ Att utvecklingen sker i successiva stadier

Totalpoäng: 1

16 EEG och fMRI

Varför kan forskare som studerar tio månader gamla barns kognitiva utveckling vilja använda EEG (event-related potentials) snarare än fMRI för att studera hjärnans aktivitet?

Välj ett alternativ

- ☐ fMRI kan bara utföras med sovande barn
- ☐ EEG har bättre tidsupplösning. Till skillnad från fMRI kan mätningen göras när barnet sitter i förälderns knä
- ☐ fMRI passar inte små barn som har tunt skallben
- ☐ EEG ger en bättre bild av var i hjärnan en viss aktivitet äger rum än fMRI

Totalpoäng: 1

17 Emotionsreglering och ADHD

Vilket påstående är sant?

Välj ett alternativ:

- ☐ Barn med ADHD har ofta svårt att reglera sina känslor, men de svårigheterna börjar först i tonåren
- ☐ Barn med ADHD kan ha svårt att reglera sina negativa känslor, men inte sina positiva
- ☐ Stora svårigheter med emotionsreglering under förskoleåren kan vara ett tidigt tecken på ADHD
- ☐ Alla barn i förskoleåren har ungefär lika stora svårigheter med att reglera sina känslor

Totalpoäng: 1

18 Auktoritär föräldrastil

Vad är sant om barn till föräldrar med en auktoritär föräldrastil?

Välj ett alternativ:

- ☐ De brukar vara väldigt uppmärksamma på andras känslor
- ☐ De brukar visa mer aggressivitet mot andra barn
- ☐ De brukar visa mindre aggressivitet mot andra barn
- ☐ De brukar ha motoriska svårigheter

Totalpoäng: 1

19 Sexuella övergrepp

Vilket påstående är sant?

Välj ett alternativ:

- ☐ Det är vanligast att förövare av sexuella övergrepp mot barn är främlingar för barnet
- ☐ Flickor är oftare offer för sexuella övergrepp än pojkar
- ☐ Aggressivt beteende mot andra barn är en mycket ovanlig reaktion på att ha blivit offer för ett sexuellt övergrepp
- ☐ Pojkar är oftare offer för sexuella övergrepp än flickor

Totalpoäng: 1

20 Lek och känsloreglering

Här ser du fyra påståenden om lek och känsloreglering. Ett av dem stämmer INTE. Vilket?

Välj ett alternativ:

- ☐ Barn som har svårt att reglera negativa känslor som ilska och sorg kan ha svårt att hantera att leken inte utvecklas som de vill
- ☐ Barn som har svårt att reglera positiva känslor som glädje kan ha svårt att anpassa sig till andras idéer
- ☐ Barn som har svårt att reglera sina känslor brukar inte ha särskilt bra fantasi
- ☐ Barn som har svårt att reglera sina känslor kan också ha svårt med turtagning i lekar

Totalpoäng: 1

21 Ny uppgift

Ersätt med din uppgiftstext...

Välj ett alternativ:

- ☐ Alternativ 4
- ☐ Alternativ 3
- ☐ Alternativ 2
- ☐ Alternativ 1

Totalpoäng: 1

22 Teratogener

Vad avses med teratogener? Beskriv teratogeners effekter på fostrets/barnets utveckling. Ge minst två exempel på teratogener.

Skriv in ditt svar här

Teckenf... ▾ | **B** *I* U $\times_e$ $\times^2$ | $\mathcal{I}_x$ | | | | Ω | |

Σ |

Ord: 0/400

Totalpoäng: 6

23 Kritiken mot Piaget

Jean Piaget har haft en stor betydelse för utvecklingspsykologin, bland annat för att han var en av de första som använde experiment för att undersöka barns kognitiva utveckling. I dag menar de flesta forskare att Piagets teori har vissa allvarliga brister. Vilka är dessa? (5 poäng)

Skriv in ditt svar här

Teckenf... ▾ | **B** *I* U $\times_e$ $\times^2$ | $\mathcal{I}_x$ | | | | Ω | |

Σ |

Ord: 0

Totalpoäng: 5

24 Tidig och sen pubertet

Att ha en tidig eller sen pubertetsutveckling har visat sig ha olika konsekvenser för pojkar och flickor. Hur ser dessa skillnader ut och hur brukar de förklaras?

Skriv in ditt svar här

Teckenf... ▾ | **B** *I* U $\times_e$ $\times^2$ | $\mathcal{I}_x$ | | | | Ω | |

Σ |

Ord: 0/400

Totalpoäng: 6

25 Arbetsminne

Arbetsminnet är en kognitiv förmåga som utvecklas intensivt under barndomen.

Beskriv 1) de två olika delarna av arbetsminnet och 2) ge minst två exempel på hur ett bättre arbetsminne kan underlätta för barn i deras vardag.

Skriv in ditt svar här

Teckenf... ▾ | **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ | I_x | | | Ω | |

Σ |

Ord: 0/400

Totalpoäng: 5

26 Psykosocialt moratorium

Många forskare tror att en period som kallas "psykosocialt" moratorium är viktigt under utvecklingen. Förklara 1) vad detta innebär, 2) för vilken aspekt av utvecklingen det tros vara viktigt, och 3) när det brukar äga rum.

Skriv in ditt svar här

Teckenf... ▾ | **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ | I_x | | | Ω | |

Σ |

Ord: 0/400

Totalpoäng: 5

27 Svårt att prata i telefon

Lisa är tre år gammal. När hon äter frukost med sin pappa brukar de föra samtal där de 1) turas om att berätta saker, 2) både Lisa och pappa kan ställa följdfrågor, 3) Lisa kan vänta med att prata tills pappa har pratat färdigt. När Lisa pratar i telefon med farmor blir samtalen i stället mycket korta och Lisa har svårt att göra det som beskrivs i punkt 1-3. Vad skulle kunna förklara skillnaden mellan de två situationerna? Basera ditt svar på kurslitteratur och föreläsningar om barns kognitiva och sociala utveckling

Skriv in ditt svar här

Teckenf... ▾ | **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ | *I*_x | | |

Ord: 0/500

Totalpoäng: 7

28 Skolor och mobbing

Vad kan skolor och lärare göra för att minska risken för mobbing? Svara med utgångspunkt i kurslitteratur och forskning

Skriv in ditt svar här

Teckenf... ▾ | **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ | *I*_x | | |

Ord: 0/400

Totalpoäng: 5

